



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 89/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti RECLAIM, a. s., Staromestská 3, Bratislava, IČO 46 076 760, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Babčaníkom, Alžbetin Dvor 1348, Miloslavov, ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 24 CoE 49/2018-93 z 26. augusta 2019, a takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti RECLAIM, a. s., o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Skutkový stav a argumentácia v ústavnej sťažnosti**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti RECLAIM, a. s.,

Staromestská 3, Bratislava, IČO 46 076 760 (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Babčanikom, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 CoE 49/2018-93 z 26. augusta 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol oprávneným v exekučnom konaní, v ktorom si vymáhal pohľadávku judikovanú zmenkovým platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „zmenkový súd“). Zmenka, ktorá bola podkladom zmenkového platobného rozkazu, zabezpečovala plnenie z úveru poskytnutého na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 2494089402 z 11. mája 2005 (ďalej len „predmetná úverová zmluva“) uzatvorenej medzi Prvou stavebnou sporiteľňou a. s. a povinnými (ktorým svedčí postavenie spotrebiteľov, pozn.).

3. Sťažovateľ poukázal na zákon č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 438/2015 Z. z.“), ktorým bol novelizovaný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktorý uložil oprávneným v už prebiehajúcich exekučných konaniach vykonávaných na podklade exekučného titulu, ktorého základnom bol zmenkový nárok, dodatočnú povinnosť v lehote 30 dní od účinnosti zákona (t. j. od 23. decembra 2015) doplniť návrh na vykonanie o opis rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinným a pripojiť dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú (§ 243f Exekučného poriadku). Zároveň zákonodarca predmetným zákonom dal exekučným súdom „*sui generis*“ právomoc opätovného vecného prieskumu právoplatného súdneho rozhodnutia v exekučnom konaní (t. j. mimo inštitútov riadnych či mimoriadnych opravných prostriedkov základného tzv. nachádzacieho konania) a právomoc

odmietnuť poskytnutie súdnej ochrany vo vykonávacom konaní (rozhodnúť o zastavení exekúcie) vo vzťahu k exekučnému titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, na neprípustnosť alebo obmedzenie použitia zmeniek alebo na rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom [§ 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku], a to bez toho, aby došlo k zrušeniu exekučného titulu. Sťažovateľ v súlade s predmetnou novelou v zákonom stanovenej lehote doplnil návrh na vykonanie exekúcie o všetky zákonom požadované skutočnosti. Okresný súd Bardejov (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 8 Er 176/2012-35 z 22. mája 2017 predmetnú exekúciu zastavil s poukazom na § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku s odôvodnením, že zmenkový súd neskúmal spotrebiteľskú zmluvu a neprihliadol na neprijateľné zmluvné podmienky, a pritom zároveň identifikoval konkrétne neprijateľné zmluvné podmienky predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom zdôraznil, že zákon č. 438/2015 Z. z., ktorým bol novelizovaný Exekučný poriadok, je v rozpore s princípmi právneho štátu, v rozpore s ústavou, a preto navrhol odvolaciemu súdu, aby ústavnému súdu adresoval žiadosť o vyslovenie nesúladu dotknutých ustanovení Exekučného poriadku s ústavou. Vo svojom odvolaní sťažovateľ taktiež spochybňoval existenciu zákonných podmienok na zastavenie exekúcie. Napadnutým uznesením odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zastavení exekúcie.

4. Sťažovateľ vytyka napadnutému uzneseniu štyri momenty, ktoré mali zo strany krajského súdu viesť k porušeniu jeho základných práv na súdnu ochranu a pokojné užívanie majetku.

4.1 Prvým je absencia riadneho odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v jeho odvolaní. Podľa sťažovateľa sa krajský súd vyjadril iba k neprijateľnej zmluvnej podmienke spočívajúcej v poplatku za vydanie biankozmenky (vo výške 16,60 €, pozn.) a vo vzťahu k jeho ostatným podstatným právnym argumentom sa odvolací súd nevyjadril. Sťažovateľ pritom mal v odvolaní spochybňovať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok a tvrdiť, že súdmi spochybňované zmluvné dojednania mali oporu alebo priamo

kopírovali obsah vtedy platnej právnej úpravy v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“).

4.2 Druhým momentom namietaného pochybenia krajského súdu je nesprávny procesný postup spočívajúci v zastavení exekúcie v celom rozsahu bez splnenia zákonom stanovaných podmienok. V tejto časti sťažovateľ argumentuje, že krajský súd mal vyhodnotiť, v akej miere je s ohľadom na zistené konkrétne neprijateľné podmienky uplatnený nárok zo zmenky primeraný, a len nad tento rámec mal vymoženie nároku nepripustiť a exekúciu zastaviť. Sťažovateľ poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a naznačuje, že krajský súd mal zastaviť exekúciu len v rozsahu sumy 16,60 € (poplatok za vydanie biankozmenky, pozn.), a nie vo výške celej vymáhanej pohľadávky, t. j. vo výške 16 280,78 €.

4.3 Tretím momentom, ktorý sťažovateľ vytýka napadnutému uzneseniu krajského súdu, má byť nesprávna retroaktívna aplikácia hmotného práva. Podľa sťažovateľa jeho nárok vznikol a bol judikovaný v čase (predmetná úverová zmluva bola uzavretá 22. júla 2005, pozn.), keď podľa explicitného znenia § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) sa ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách na absolútne obchodnoprávne zmluvy, medzi ktoré patrí aj úverová zmluva, nevzťahovali.

4.4 A napokon štvrtým momentom je porušenie princípu právnej istoty opätovným vecným prieskumom právoplatného súdneho rozhodnutia. V tejto časti sťažovateľ vlastne namietal nesúlad ustanovení Exekučného poriadku zavedených zákonom č. 438/2015 Z. z. s ústavou, ako aj s viacerými ustanoveniami zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, resp. s obdobnými ustanoveniami skôr platného zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Poukázal pritom na nálezy ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 115/2011 a PL. ÚS 11/2016.

5. Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal toto rozhodnutie:

*„1. Základné právo spoločnosti RECLAIM, a. s. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo podľa čl. 20 Ústavy SR a práva na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.08.2019, sp. zn. 24CoE/49/2018-93 porušené BOLO.*

*2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.08.2019, sp. zn. 24CoE/49/2018-93 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.*

*3. Krajský súd v Prešove je povinný zaplatiť spoločnosti RECLAIM, a. s. náhradu trov konania vo výške 792,34 Eur.“*

## **II.**

### **Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava**

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

15. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou

verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

16. Podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku (v znení platnom do 31. marca 2017) exekúciu súd zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladené na

1. neprijateľné zmluvné podmienky,
2. obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo
3. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

17. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. decembra 2007, t. j. v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

18. Podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 31. marca 2006 (ďalej len „starý zákon o ochrane spotrebiteľa“), t. j. v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

### **III.**

#### **Posúdenie vecí ústavným súdom**

19. Sťažovateľ vytýkal napadnutému uzneseniu krajského súdu, že v ňom postupoval na základe právneho predpisu, ktorý je rozpore s ústavou a inými právnymi predpismi, a taktiež, že neodpovedal na všetky jeho odvolacie argumenty.

20. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

#### **III.A K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru**

21. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

22. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v odvolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa podaním riadneho opravného prostriedku domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené zákonom na poskytnutie ochrany v odvolacom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takejto právnej ochrany však, prirodzene, nemožno považovať za právo na úspech v odvolacom konaní (m. m. II. ÚS 4/94), ak každé také rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na obsah odvolania ústavne konformným spôsobom a v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy).

23. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

24. Ústavný súd je, ako už bolo uvedené, oprávnený a povinný posúdiť ústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi došlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a či možno ich konania (postupy) a rozhodnutia považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a aplikácia zákonov neporušujú uvedené ústavno-procesné princípy (m. m. II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (IV. ÚS 302/07).

25. Krajský súd vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa, že neboli splnené zákonné podmienky na zastavenie exekúcie a že neprípustnou retroaktivitou aplikoval na obchodnoprávny vzťah občianskoprávnu úpravu, uviedol:

*„9. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie na vec aplikoval správne zákonné ustanovenia, rozhodoval v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou, náležite skúmal všetky okolnosti prípadu tak, ako to vyplýva z § 57 ods. 1 písm. m/ Exekučného poriadku.*

*10. Odvolací súd má v zhode so súdom prvej inštancie za to, že uzavretá Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere je spotrebiteľskou zmluvou podľa ustanovení § 52 a nasl. OZ v spojení s § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, účinných v čase uzavretia zmluvy, majúcu formulárovú podobu, kde oprávnený vystupoval*

*v postavení dodávateľa, pretože v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a povinní vystupujú v postavení spotrebiteľa, nekonajúc v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že zmluva bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka, predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného zmluvou spotrebiteľského charakteru, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v § 52 a nasl. OZ. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda od počiatku o typický občianskoprávny vzťah.*

*11. Vo vzťahu k dojednaniu o poplatku za biankozmenku vo výške 500 SK (16,60 EUR) odvolací súd uvádza, že biankozmenka je vystavovaná v prospech veriteľa za účelom zabezpečenia jeho pohľadávky, nejde teda o poplatok za službu, plnenie, poskytované dlžníkovi - spotrebiteľovi. Navyiac, poplatok vo výške 500 SK nemôže objektívne sledovať reálne výdavky spojené s vystavením biankozmenky. Ide teda nepochybne o neprijateľnú podmienku spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd konštatuje, že v tomto smere a v rozsahu odôvodnenia rozhodnutia exekučný súd správne posúdil aj ostatné zmluvné podmienky uzavretej Zmluvy a odvolací súd na ne odkazuje.*

*12. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že uzavretú Zmluvu nie je možné vyhodnotiť ako takú, ktorá neobsahuje neprijateľné podmienky, pričom konajúci zmenkový súd sa skúmaním zmluvných podmienok nezaoberal, ako je zrejmé z vydaného zmenkového platobného rozkazu sp. zn. 3Zm/25/2007.*

*13. Z uvedeného je zrejmé, že odvolacie námietky oprávneného nie sú dôvodné a súd prvej inštalácie postupoval správne, keď postupom podľa § 57 ods. 1 písm. m/ v spojení s § 243f Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul, jemu predchádzajúce konanie na zmenkovom súde a následne exekučné konanie zastavil.“ (body 9 až 13 odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu).*

26. Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v napadnutom uznesení dostatočne vysporiadal s nosnými odvolacími argumentmi sťažovateľa.

26.1 Sťažovateľ veľkú časť svojej argumentácie v odvolaní venoval spochybňovaniu ústavnosti právnej úpravy, na základe ktorej okresný súd rozhodol (state I a II odvolania).

Krajský súd sa v napadnutom uznesení s týmito argumentmi vysporiadal poukazom na dôvodovú správu k zákonu č. 438/2015 Z. z. a na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (body 5 až 8 napadnutého uznesenia krajského súdu). Krajský súd sa spochybňovaniu právnej úpravy sťažovateľom, resp. odvolateľom nevenoval do takej hĺbky, aby dal konkrétnu odpoveď na každý čiastkový argument sťažovateľa, ale to vôbec nepredstavuje problém pri posudzovaní možného porušenia základného práva na súdnu ochranu. Odvolací súd v exekučnom konaní totiž nemá právomoc sám vyhodnocovať akúkoľvek právnu úpravu a jej súlad s ústavou, resp. inými právnymi predpismi. Taktiež rozhodnutie súdu obrátiť sa návrhom podľa čl. 125 ústavy na ústavný súd je autonómnym rozhodnutím, ktoré nie je viazané na podanie strany v konaní. Strana v konaní nemá nárok, aby sa konajúci súd obrátil na ústavný súd, ak to navrhne v rámci opravného prostriedku alebo v priebehu samotného konania. Odôvodnenie napadnutého uznesenia bolo v tomto kontexte dostatočné.

26.2 Samotným vecným námietkam proti rozhodnutiu okresného súdu venoval sťažovateľ menšiu pozornosť (zhrnul ich v stati III svojho odvolania). Z už uvedenej citácie napadnutého uznesenia je zrejmé, že sa krajský súd stotožnil s hodnotením okresného súdu, že predmetná úverová zmluva obsahovala viacero neprijateľných zmluvných ustanovení, hoci bližšie poukázal iba na jedno z nich. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu bol dôležitý záver, že predmetnú úverovú zmluvu nemohol vyhodnotiť ako takú, ktorá neobsahuje neprijateľné podmienky. Odkazy sťažovateľa na Obchodný zákonník, zákon o bankách, prípadne vtedy obvyklú bankovú prax (pozri bod 4.1 odôvodnenia tohto uznesenia) nemali v kontexte rozhodovania krajského súdu spôsobilosť spochybniť závery okresného súdu, na ktoré krajský súd odkázal, a ani samotné závery krajského súdu, pretože tento hodnotil zmluvné podmienky optikou právnych ustanovení upravujúcich ochranu spotrebiteľa. V tomto kontexte bola existencia neprijateľných zmluvných podmienok (ako dôvod zastavenia exekúcie, pozn.) v predmetnej úverovej zmluve zo strany krajského súdu dostatočne a adekvátne vysvetlená aj vo vzťahu k odvolacej argumentácii sťažovateľa.

26.3 S aplikáciou občianskoprávných ustanovení zo strany konajúcich súdov súvisela aj ďalšia odvolacia námietka sťažovateľa, podľa ktorej nemohol exekučný súd posudzovať absolútny obchodnoprávny vzťah podľa predpisov občianskeho práva. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ ešte doplnil, že znenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemohol krajský súd vzhľadom na jeho vtedajšie znenie aplikovať na úverovú zmluvu uzavretú

podľa Obchodného zákonníka (pozri bod 4.3 odôvodnenia tohto uznesenia). Ústavný súd ale konštatuje, že mohol a mal, a to na základe § 23a starého zákona o ochrane spotrebiteľa (v čase podpisu predmetnej úverovej zmluvy platného a účinného, pozn.), ktorý medzi spotrebiteľské zmluvy radil aj zmluvy uzavreté podľa Obchodného zákonníka a na ktorého znenie krajský súd výslovne poukázal v odôvodnení napadnutého uznesenia (pozri už uvedenú citáciu napadnutého uznesenia). Ústavný súd preto nemohol v konečnom dôsledku prisvedčiť námietkam sťažovateľa, že krajský súd neodpovedal relevantne na všetky jeho odvolacie argumenty.

27. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazoval aj na skutočnosť, že krajský súd zastavil exekúciu vcelku, a nie len pomerne vo vzťahu k rozsahu neprijateľných zmluvných podmienok (bod 4.2 odôvodnenia tohto uznesenia), a pritom poukázal na relevantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Ústavný súd ale poukazuje na skutočnosť, že podľa pripojeného odvolania sťažovateľ túto námietku vzniesol prvýkrát až vo svojej ústavnej sťažnosti, t. j. neuviedol ju už vo svojom odvolaní. Ústavný súd preto musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že v konaní pred ústavným súdom uplatnil sťažovateľ argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol už v konaní pred všeobecnými súdmi, t. j. v odvolacom konaní.

28. Z citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie

(I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

29. Ústavný súd teda konštatuje, že nad rámec časti, ktorú považoval za neprípustnú (bod 27, resp. 4.2 odôvodnenia tohto uznesenia), v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

### **III.B K namietanému porušeniu čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu**

30. Porušenie práva vlastniť majetok a práva na pokojné užívanie majetku odôvodnil sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti porušením princípu právnej istoty v dôsledku opätovného vecného prieskumu právoplatného súdneho rozhodnutia v exekučnom konaní. Tým vlastne sťažovateľ spochybňoval právnu úpravu v Exekučnom poriadku, na základe ktorej okresný súd zastavil exekučné konanie, a tvrdil, že táto je v rozpore ústavou, dohovorom, ale aj inými právnymi predpismi (bod 4.4 odôvodnenia tohto uznesenia).

31. Ústavný súd zdôrazňuje, že v rámci ústavného poriadku Slovenskej republiky platí prezumpcia ústavnosti všeobecne záväzných právnych predpisov do momentu pokiaľ ústavný súd nerozhodne o ich nesúlade. V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy vychádza ústavný súd z prezumpcie ústavnosti zákonov a podzákonných právnych predpisov (porov. III. ÚS 262/04). Otázka súladu sťažovateľom spochybňovaných ustanovení Exekučného poriadku s ústavou by mohla byť predmetom konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy iba v prípade kvalifikovaného návrhu podaného aktívne legitimovaným subjektom.

32. Ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sa sťažovateľ domáha v rámci ústavnej sťažnosti podanej v súlade s čl. 127 ústavy (pre namietané porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom) aj vyslovenia nesúlady konkrétnych ustanovení Exekučného poriadku s článkami ústavy, resp. dohovoru alebo dodatkového protokolu upravujúcimi právo vlastníť majetok, nejde o návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, pretože sťažovateľ ako fyzická osoba nepatrí do okruhu osôb oprávnených na podanie takého návrhu podľa čl. 130 ods. 1 ústavy a § 74 zákona o ústavnom súde (rovnaké závery porov. aj v I. ÚS 414/2010, IV. ÚS 11/04, IV. ÚS 199/07). Rovnako ústavný súd nie je oprávnený v rámci konania o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhodovať o súlade právnych predpisov [porov. čl. 127 ústavy a čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy].

33. Taktiež vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenému nesúladu ustanovení Exekučného poriadku s procesnoprávnymi predpismi (Civilným sporovým poriadkom, resp. skôr platným Občianskym súdnym poriadkom) ústavný súd poukazuje na aplikačný princíp *lex specialis derogat legi generali*, ktorý znamená, že ak existuje rozpor medzi ustanoveniami dvoch právnych predpisov, prednosť má konkrétnejší právny predpis oproti všeobecnejšiemu. V predmetnom prípade bolo rozhodované o zastavení exekúcie, a teda celkom prirodzene sa konajúce súdy riadili ustanoveniami špecializovaného právneho predpisu (Exekučný poriadok), a nie ustanoveniami všeobecných procesných predpisov (Civilný sporový poriadok, Občiansky súdny poriadok).

34. Záver ústavného súdu v tejto časti je taký, že krajský súd v predmetnom prípade aplikoval relevantnú a špecializovanú právnu úpravu, ktorej svedčala prezumpcia ústavnosti. V danom prípade preto neexistuje žiadna príčinná súvislosť ani medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom sťažovateľa vyplývajúcim z čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. právom vyplývajúcim z čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by umožňovala vysloviť porušenie tohto základného práva, resp. práva. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

35. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2020

Miroslav DURIŠ  
predseda senátu